

Jelena Đ. Lopičić-Jančić*
Akademija za diplomatiju i bezbednost u Beogradu

KONVENCIJA O POBOLJŠANJU SUDBINE VOJNIH RANJENIKA U VOJSKAMA U RATU OD 22. AVGUSTA 1864. GODINE

Apstrakt. U ovom radu dat je kratak prikaz, pravni aspekt i analiza Ženevske Konvencije o poboljšanju sudbine ranjenika u vojskama u ratu od 22. avgusta 1864. godine. Ova konvencija se smatra kao prvi najznačajniji međunarodni dokument iz ratnog prava, kojim se vrši zaštita ranjenika i bolesnika. Nastanak Ženevske Konvencije iz 1864. godine se vezuje za Međunarodni Crveni krst u Ženevi, kao i za njegovog osnivača švajcarskog književnika J. Henry-a Dunant-a. Konvencija je imala snažan odjek u čitavom svetu, i uz nekoliko dopuna koje su izvršene kasnije u XX veku nastale su poznate četiri Ženevske konvencije iz 1949. godine i Dopunski protokol I i II uz Ženevske konvencije iz 1949. godine. U našoj literaturi ova Ženevska konvencija iz 1864. godine samo je sumarno obrađena, i neopravdano zaboravljena. Prvi put se objavljuje i originalni tekst Ženevske konvencije iz 1864. godine na francuskom jeziku. Srbija je pristupila Ženevskoj konvenciji iz 1864. godine, 24. marta 1876. godine. Nažalost, Ženevska konvencija iz 1864. godine je više puta prekršena u ratovima u XIX i početkom XX veka.

Ključne reči: Konvencija, vojni ranjenici, bolesnici, Međunarodni Crveni krst, potpisnici.

U drugoj polovini XIX veka dolazi do početka međunarodnog regulisanja ratnog prava. Praktično prvi korak ka regulisanju ratnog prava je Pariska deklaracija o pomorskom ratu koja je donešena 1856. godine. Smatra se kao prvi najznačajniji međunarodni dokument iz ratnog prava Konvencija o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u ratu, koja je donesena u Ženevi 1864. godine.

Prvi principi o humanitarnoj zaštiti ranjenika i bolesnika su se pojavili u prvoj poluzvaničnoj međunarodnoj konvenciji Crvenog Krsta u Ženevi u oktobru 1863. godine Na inicijativu švajcarskog književnika J. Henry-ja Dunant-a (1828–1910) i njegove knjige „Sećanje na Solferino“ i nekoliko drugih ličnosti, osnovan je 1863. godine „Međunarodni komitet za pomoć ranjenicima“.¹

* docent, jelena.lopicic@vektor.net

1 F. Kalshoven /1991/: *Constraints on the Waging of War*, Geneva, pp. 8–10; L. C. Green /1993/: *The Contemporary Law of Armed Conflict*, Manchester, pp. 24–25; Z. Vučinić /2001/: *Međunarodno ratno i humanitarno pravo*, Beograd, str. 262–264. L. Oppenheim /1960/: *International Law a Treatise*, Volume II, London, pp. 353–355.

Henry Dunant je bio prisutan tokom borbe u Solferinu 1859. godine gde je bio i svedok nepružanja adekvatne medicinske nege ranjenim i bolesnim u oružanim snagama. Ovo je praktično bio direktan povod za zaštitu ranjenika i bolesnika, jer tokom rata za ujedinjenje Italije ranjenici su ostavljani bez ikakve nege i medicinske pomoći. Tokom te bitke koja je trajala pet sati 38.000 ljudi je ubijeno ili ranjeno. Bitka u Gettysburg-u 1862. godine je takođe bila još jedan primer nepružanja adekvatne medicinske nege ranjenim i bolesnim. Oba ova događaja praktično su doprinela osnivanju 1863. godine Crvenog krsta u Ženevi i zaključenju Ženevske konvencije o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u vojskama u ratu 1864. godine.²

Henry Dunant je bio jedan od osnivača Međunarodnog Crvenog krsta i inicijator diplomatske konferencije koja je usvojila Ženevsku konvenciju o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u vojskama u ratu, koja je sačinjena u Ženevi 22. avgusta 1864. godine. Potpisnice ove Konvencije su bile sledeće države: Badenska, Belgija, Virteberška, Danska, Italija, Holandija, Portugalija, Pruska, Francuska, Hesens, Švajcarska i Španija. Do 1906. godine još 36. država pristupile su ovoj Konvenciji, što nesumnjivo govori da velika većina tadašnje međunarodne zajednice priznaje humanizaciju tadašnjeg međunarodnog ratnog prava u odnosu na vojne ranjenike i bolesnike.³

Međunarodni Crveni krst sa sedištem u Ženevi osnovan je 1863. godine, koji se kasnije razvio u čitav humanitarni svetski pokret. Danas Međunarodni pokret Crvenog krsta i Crvenog polumeseca čini oko 190. Nacionalnih društava, koja okupljaju 250. miliona članova i saradnika, koji je mnogo doprineo da se u ratovima i oružanim sukobima sprovede zaštita civilnog stanovništva, ratnih zarobljenika, ranjenika i bolesnika.⁴ Naime, pre usvajanja navedene Ženevske konvencije iz 1864. godine praksa država se razlikovala po pitanju statusa ranjenika i bolesnika u ratovima, jer nije postojala konvencija o zaštiti ranjenika i bolesnika. U XIX veku je postojalo međunarodno običajno ratno pravo, koje se primenjivalo i na ranjenike i bolesnike, ali svaka država je to pravo tumačila na svoj način imajući u vidu svoje interese. Razume se da su najteže prolazile pobeđene države, jer pobednici su tumačili i nametali svoje uslove pobeđe koje su obuhvatale i ranjenike i bolesnike.

Kneževina Srbija je pristupila Konvenciji o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u ratu od 1864. godine, dana 24. marta 1876. godine.⁵

Ova konvencija koja ima 10 članova, je prva konvencija koja je izričito uredila postupanje sa ranjenicima i bolesnicima u vojskama za vreme rata.⁶

2 A. Dinan /2009/: *Sećanje na Solferino*, Međunarodni komitet Crvenog krsta iz Ženeve.

3 M. St. Marković /1906/: Ženevska konvencija, Beograd, *Arhiv za pravne i društvene nauke*, broj 6, str. 553.

4 A. Dinan /2009/: *op. cit.*, str. 124.–125.

5 Pregled međunarodnih ugovora i drugih akata od međunarodno-pravnog značaja za Srbiju od 1800. do 1918. godine /1953/: Beograd, str. 67, *Međunarodne Konvencije o ratnom pravu i sigurnosti* /1979/: Zagreb, str. 281–282; H. S. Levie /1979/: Documents on Prisoners of War, Naval War College, *International Law Studies*, Vol. 60, Newport, p. 45; Le Fir Luj /1934/: *Međunarodno javno pravo*, prevod, Beograd, str. 604–606.

6 S. Yves /1986/: *Penal Aspects of International Humanitarian Law, International Criminal Law*, Volume I, Crimes, New York, pp. 209–232.

U Ženevskoj konvenciji o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u vojskama u ratu od 22. avgusta 1864 godine prvi put je jasno istaknuta zaštita vojnih ranjenika i bolesnika. Ova Konvencija ima svega 10. članova. Pošto se radi o prvoj međunarodnoj konvenciji o zaštiti ranjenika i bolesnika, daćemo kraća objašnjenja ove Konvencije, jer do sada u našoj literaturi veoma malo se objašnjavala ili komentarisala ova Konvencija. Ova konvencija u originalu napisana je na francuskom jeziku: Convention de Geneve du 22. aout 1864. pour l'amelioration du sort des militaires blesses dans les armees en campagne. Geneve, 22. aout 1864. U jugoslovenskoj literaturi publikovana je u zborniku Međunarodne konvencije o ratnom pravu i o sigurnosti koju je priredio Boško Petrović, Zagreb, 1979. godine. Zatim, je Međunarodni Crveni krst iz Ženeve (ne navodi se godina izdanja) objavio na srpskom jeziku knjigu Andi Dinan: Sećanje na Solferino, gde je na strani 132.–141. objavljena ova konvencija.

Potpisnici ove Konvencije u preambuli navode:

„Švajcarska konfederacija, Njegovo visočanstvo Veliki vojvoda od Badena; Njegovo veličanstvo Kralj Belgije; Njegovo veličanstvo Kralj Danske; Njeno veličanstvo Kraljica Španije; Njegovo veličanstvo Kralj Francuske; Njegovo visočanstvo Veliki vojvoda od Hesena, Njegovo veličanstvo Kralj Italije; Njegovo veličanstvo Kralj Holandije; Njegovo veličanstvo Kralj Portugala, Njegovo veličanstvo Kralj Prusije, Njegovo veličanstvo Kralj Virtemberga, podstaknuti zajedničkom željom da ublaže, onoliko koliko to zavisi od njih, zla koja nerazdrživo idu uz rat, da obustave suviše surovosti i da poboljšaju položaj vojnika ranjenih na bojnom polju, odlučili su, sa takvim ciljem, da usvoje Konvenciju i imenovali svoje sledeće Oponomoćenike:

Švajcarska konfederacija: gospodin Gijom-Anri Difur, oficir Carskog reda Legije časti, vrhovni komandant federalne vojske, član Državnog saveta; gospodin Gustav Moanije, predsednik Međunarodnog komiteta za pomoć ranjenim vojnicima i Ženevskog društva za javne poslove; i gospodin Samuel Leman, federalni pukovnik, glavni lekar federalne vojske, član Nacionalnog saveta. Njegovo visočanstvo veliki vojvoda od Badena: gospodin Robert Volc, vitez Lavljeg reda Cehringena, doktor medicine, medicinski savetnik u Direkciji za zdravstvo; oi gospodin Adolf Štajner, vitez Lavljeg reda Cehringena, glavni lekar. Njegovo veličanstvo Kralj Belgije: gospodin Ogist Višer, oficir Leopoldovog reda, većnik u Savetu za rudarstvo. Njegovo veličanstvo Kralj Danske: gospodin Šarl-Emil Fenge, vitez Danskog reda, odlikovan srebrnim krstom istog Reda, velikim krstom Reda Leopolda od Belgije, itd. Član Kraljevskog državnog saveta. Njeno veličanstvo Kraljica Španije: gospodin Don Hose Eriberto Garsia de Kvevedo, plemić na službi u Kraljevskom saboru, vitez Velikog Izabelinog krsta, vitez Reda Šarla Trećeg, vitez prve klase Carskog reda i ratnika San-Fernanda, oficir francuske Legije časti, kraljičin ministar namesnik u Švajcarskoj konfederaciji. Njegovo veličanstvo Car Francuske: gospodin Žorž Šarl Jegeršmit, oficir Carskog reda Legije časti, oficir Leopoldovog reda Belgije, vitez Reda crvenog orla Prusije treće klase itd. Zamenik direktora Ministarstva za inostrane poslove; gospodin Anri-Ežen Segino de Preval, vitez Carskog reda Legije časti, odlikovan Carskim redom Međidije četvrte klase, vitez italijanskog Reda Sen Moris i Lazar itd; gospodin Marten-Fransoa Budije, oficir Carskog reda Legije časti, odlikovan Carskim redom Međidije četvrte klase, odlikovan medaljom za vojne za-

sluge Italije, glavni lekar druge klase. Njegovo visočanstvo veliki Vojvoda od Hese-na: gospodin Karl-August Brodrik, vitez Reda Filip-I-Magnanim, Reda Sen-Mihaela Bavarskog, oficir Kraljevskog reda Svetog spasa itd. Komandant bataljona i štapski oficir. Njegovo Veličanstvo Kralj Italije: gospodin Žan Kapelo, vitez Reda Sen Moris i Lazar, kraljevski konzul u Švajcarskoj, i gospodin Feliks Barofio, vitez Reda Sen Moris i Lazar, divizijski lekar. Njegovo veličanstvo Kralj Holandije: gospodin Bernard Ortunius Teodor Henri Vesenberg, oficir kraljevskog reda hrastovog venca, vitez Redova Karlosa trećeg španskog, Pruske krune, Adolfa de Nasuaua, doktor prava, kraljevski sekretar poslanstva u Frankfurtu. Njegovo veličanstvo Kralj Portugala: gospodin Hose – Antonio Markeš, vitez Hristovog reda, Reda Nostra Senjora de la Konsepsion de Vila-Visoza de San Benedikt de Aviz, Leopoldovog reda Belgije itd., doktor medicine i hirurgije, brigadni hirurg, zamenik šefa Odeljenja za zdravstvo pri Ministarstvu rata. Njegovo veličanstvo Kralj Prusije: gospodin Karl-Albert fon Kampc, vitez Reda Crvenog orla druge klase itd. Kraljevski izvaredni poslanik i opunomoćeni ministar u Švajcarskoj konfederaciji, lični savetnik u poslanstvu; gospodin Godfroj-Frederik Fransoa Lefler, vitez Reda crvenog orla treće klase itd. Doktor medicine, glavni lekar četvrtog korpusa armije; i gospodin Žorž-Erman-Žil Riter, vitez reda Krune treće klase itd. Lični savetnik u Ministarstvu rata. Njegovo veličanstvo Kralj Virtemberga: gospodin Kristof-Urlih Han, vitez reda Sen Moris i Lazar itd. Doktor filozofije i teologije, član Centralne kraljevske direkcije za dobro-
torne ustanove“.⁷

Već u članu 1. ove Konvencije navodi se da će ambulante i vojne bolnice biti priznate neutralnim, i u skladu sa tim biti štice, i takvim će ih smatrati zaraćene strane sve dotle dok se u njima budu nalazili vojni bolesnici i ranjenici. Ukoliko te ambulante i vojne bolnice zaposednu vojne snage neutralnost će prestati.⁸ Važno i značajno je da se prvi put u jednoj međunarodnoj konvenciji na izrićiti način spominju ambulante i bolnice, bolesnici, ranjenici i da će biti zaštićeni od zaraćene strane. Takođe je značajno u pogledu navedene zaštite vojnih ranjenika i bolesnika da ambulante i vojne bolnice ne mogu zaposesti vojne snage. Ukoliko vojne snage zaposednu ambulante i vojne bolnice onda one ne mogu imati neutralnost, odnosno status zaštićenog objekta.

Konvencija u članu 2. precizno određuje status osoblja u ambulantama i vojnim bolnicama, u koje spadaju osoblje zdravstvene službe, lica zadužena za nadzor, zdravstvenu negu, za transport vojnih ranjenika, i vojnih sveštenika, pod uslovom da se pridržavaju svojih obaveza i sve dok se nalaze u službi. Navedena lica imaju isti status ukoliko se kao ranjenici nalaze na oporavku, negovanju ili ih treba dopremiti.

U članu 3. Konvencije je precizirano ukoliko ambulante i vojne bolnice padaju u ruke neprijatelja uživaju isti status ukoliko ispunjavaju svoje dužnosti ili se mogu povući da bi se pridružili jedinicama kojima pripadaju. Ukoliko usled promenjenih okolnosti ova lica prekinu svoju delatnost, obaveza je okupatorske vojne jedinice da ih preda neprijateljskim predstražama uz puno uvažavanje i dužnu zaštitu.

Član 4. Konvencije predviđa da materijalna dobra vojnih bolnica podležu vojnim zakonima kao i lica koja pripadaju tim bolnicama i koja su bila u službi u ovim

7 A. Dinan /2009/: *op. cit.*, str. 132–135.

8 *Međunarodne konvencije o ratnom pravu i o sigurnosti, op. cit.*, str. 281.

bolnicama a prilikom povlačenja mogu poneti samo stvari koje su njihovo privatno vlasništvo. Za razliku od njih ambulante i vojne bolnice u istim okolnostima imaju prava da sačuvaju svoju opremu.

U članu 5. Konvencije predviđena je pomoć vojnim ranjenicima od strane lokalnog stanovništva. Vođe zaraćenih strana obavezne su da lokalnom stanovništvu stave do znanja da se ovakvo humano ponašanje od njih očekuje, i da će im status u ovom slučaju biti tretiran kao neutralan. Navodi se da ranjenik može biti smešten, preuzet i negovan u privatnoj kući, i da ta kuća služi kao zaštita, a meštanim koji je preuzeo ranjenika treba da bude oslobođen ratnih nameta i obaveze da vojnike svoje vojske prima na smeštaj u svoju kuću. Smeštaj ranjenika u privatne kuće svakako je jedna novina u međunarodnom ratnom pravu sa aspekta zaštite samog ranjenika kao i meštana. Očigledno da se često dešavalo u ratovima tog vremena da se broj ranjenika i bolesnika naglo uvećavao, tako da nisu imali prostornih mogućnosti smeštaja u ambulantom, prihvatištima i bolnicama, nego su ih upućivali u privatne smeštaje kod meštana.

Član 6. Konvencije predviđa status ranjenika i bolesnika za vreme rata. Proklamuje se da ranjenici i bolesnici bez obzira na nacionalnu pripadnost budu lečeni i negovani. Zatim, prepušta se nadležnim vrhovnim komandantima koji su ovlašćeni, ako uslovi to dozvoljavaju i ako se o tome saglase obe zaraćene strane, da neprijateljske vojnike koji su ranjeni u toku borbe, odmah predaju neprijateljskim predstražama. Posle ozdravljenja i oporavka vojnici za koje se proceni da nisu sposobni za dalju vojnu službu, biće vraćeni u svoju zemlju. Postoji mogućnost i za ostale koji su prezdravili da se vrate u domovinu, pod uslovom da za vreme trajanja postojećeg rata ponovo ne učestvuju u njemu. Evakuaciono osoblje, sanitetsko osoblje, previjališta i depoi, uživaju bezuslovnu neutralnost.⁹

U članu 7. Konvencije propisano je da za sve bolnice, ambulante i evakuacione jedinice treba da bude vidljivo istaknuta i dogovorena zastava kao i nacionalna zastava. Zatim, lica koja se nalaze pod zaštitom neutralnosti moraju da imaju traku oko ruke, koja će ih razlikovati od ostalih lica-ranjenika i bolesnika. Zastava kao i traka oko ruke treba da ima Crveni krst na beloj osnovi.¹⁰

U članu 8. Konvencije predviđeno je njeno sprovođenje, gde se navodi da će je vrhovni komandanti zaraćenih armija na osnovu uputstava koja dobiju od svojih vlada, odnosno u skladu sa osnovnim načelima izloženim u ovoj Konvenciji, izvršavati.

U članu 9. Konvencije je predviđen postupak poziva za one vlade koje ne mogu da upute svoje punomoćnike na Međunarodnu konferenciju u Ženevi, u tom cilju protokol ostaje otvoren.

U članu 10. Konvencije predviđena je ratifikacija Konvencije, a ratifikacije će biti razmenjene u Bernu, u roku od četiri meseca, ili ranije ako je to moguće.

Posle usvajanja Ženevske konvencije o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u vojskama u ratu iz 1864. godine, kada ona još nije bila primenjena u praksi, uvidelo se da je treba dopuniti. Na potrebu dopune navedene Ženevske konvencije iz 1864. godine ukazao je i veći broj ratova koji se vodio. Više puta je pokretana inicijativa za dopunu ove Konvencije, ali do toga nije došlo. Razlog je bio taj što je ova dopuna

9 *Ibidem*, str. 281–282; Z. Vučinić /2006/: *op. cit.*, str. 245–246.

10 *Međunarodne Konvencije o ratnom pravu i sigurnosti, op. cit.*, str. 281–282.

našla na otpor velikih sila, kojima to nije bilo u interesu zbog osvajačkih ratova koje su vodile kako u Evropi tako i van Evrope. Ipak, ova međunarodna akcija za humanizacijom postojećeg međunarodnog ratnog prava dovela je do usvanjanja dve Haške konvencije iz 1899. godine. Prva se odnosi na zakone i običaje suvozemnog rata sa pravilnikom od 60. članova, a druga kojom se načela Ženevske konvencije iz 1864. godine usvajaju i za pomorske ratove.¹¹

Ženevska konvencija o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u vojskama u ratu iz 1864. godine koje se odnose samo na suvozemni rat je kasnije, 1868. godine, dodatnim članovima dopunjena i proširena i na pomorski rat i zaštiti brodolomnika. Ove dopune nisu nikada stupile na snagu ali su ipak imale i praktičnu primenu. Tako su se strane, koje su bile uključene u Fransko-Nemački rat u periodu 1870.–1871. godine kao i Špansko-Američki rat 1889. godine, složile da će se povinovati tim odredbama.

Kao što smo napred naveli, Srbija je Ženevsku konvenciju o poboljšanju sudbine vojnih ranjenika u vojskama u ratu iz 1864. godine ratifikovala 24. marta 1876. godine. Ministar vojni Srbije S. Grujić je 1. decembra 1877. godine u Beogradu izdao „Naredbu za sve oficire, niže činove i redovne vojnike Knjaž. Srpske stajaće i narodne vojske“ kojom je saopštio načela navedene Ženevske konvencije i naredio oficirima, podoficirima i vojnicima da se strogo pridržavaju ovih pravila. Naredba sadrži osam članova, u kojima se parafrazira Ženevska konvencija iz 1864. godine, i daju objašnjenja i uputstva za praktičnu primenu. Značajno je da se u članu 8. ove Naredbe navodi da svaki oficir srpske vojske ima potpisati da je ovu naredbu pročitao.¹²

Sa sigurnošću možemo da zaključimo da su to bili prvi konkretni koraci u regulisanju međunarodnopravne zaštite ranjenika i bolesnika u ratovima, kao i prvi začeci humanizacije rata na međunaronom planu u vidu međunarodne konvencije.

Pošto u našoj literaturi nije publikovan originalni tekst Ženevske konvencije iz 1864. godine, ovo je prilika da se publikuje originalni tekst na francuskom jeziku.

Convention de Genève du 22 août 1864 pour l'amélioration du sort des militaires blessés dans les armées en campagne. Genève, 22 août 1864.¹³

ARTICLE 1. – Les ambulances et les hôpitaux militaires seront reconnus neutres, et, comme tels, protégés et respectés par les belligérants, aussi longtemps qu'il s'y trouvera des malades ou des blessés.

La neutralité cesserait si ces ambulances ou ces hôpitaux étaient gardés par une force militaire.

ART. 2. – Le personnel des hôpitaux et des ambulances, comprenant l'intendance, le Service de santé, d'administration, de transport des blessés, ainsi que les aumôniers, participera au bénéfice de la neutralité lorsqu'il fonctionnera, et tant qu'il restera des blessés à relever ou à secourir.

ART. 3. – Les personnes désignées dans l'article précédent pourront, même après l'occupation par l'ennemi, continuer à remplir leurs fonctions

11 M. St. Marković /1906/: *op. cit.*, str. 554.

12 *Zbornik Zakona i uredaba izdanih u Knjažestvu Srbiji od 5. avgusta 1877. do 12. juna 1878. godine /1878/*: broj 32, Beograd, str. 183.

13 *Droit International Humanitaire-Traite & textes /1960/*: International Committee of the Red Cross, Geneva.

dans l'hôpital ou l'ambulance qu'elles desservent, ou se retirer pour rejoindre le corps auquel elles appartiennent.

Dans ces circonstances, lorsque ces personnes cesseront leurs fonctions, elles seront remises aux avant-postes ennemis par les soins de l'armée occupante.

ART. 4. – Le matériel des hôpitaux militaires demeurant soumis aux lois de la guerre, les personnes attachées à ces hôpitaux ne pourront, en se retirant, emporter que les objets qui seront leur propriété particulière.

Dans les mêmes circonstances, au contraire, l'ambulance conservera son matériel.

ART. 5. – Les habitants du pays qui porteront secours aux blessés seront respectés et demeureront libres.

Les généraux des Puissances belligérantes auront pour mission de prévenir les habitants de l'appel fait à leur humanité, et de la neutralité qui en sera la conséquence.

Tout blessé recueilli et soigné dans une maison y servira de sauvegarde. L'habitant qui aura recueilli chez lui des blessés sera dispensé du logement des troupes, ainsi que d'une partie des contributions de guerre qui seraient imposées.

ART. 6. – Les militaires blessés ou malades seront recueillis et soignés, à quelque nation qu'ils appartiennent.

Les commandants en chef auront la faculté de remettre immédiatement aux avant-postes ennemis les militaires ennemis blessés pendant le combat, lorsque les circonstances le permettront et du consentement des deux partis.

Seront renvoyés dans leur pays ceux qui, après guérison, seront reconnus incapables de servir.

Les autres pourront être également renvoyés, à condition de ne pas reprendre les armes pendant la durée de la guerre.

Les évacuations, avec le personnel qui les dirige, seront couvertes par une neutralité absolue.

ART. 7. – Un drapeau distinctif et uniforme sera adopté pour les hôpitaux, les ambulances et les évacuations. Il devra être, en toute circonstance, accompagné du drapeau national.

Un brassard sera également admis pour le personnel neutralisé, mais la délivrance en sera laissée à l'autorité militaire.

Le drapeau et le brassard porteront croix rouge sur fond blanc.

ART. 8. – Les détails d'exécution de la présente Convention seront réglés par les commandants en chef des armées belligérantes, d'après les instructions de leurs gouvernements respectifs, et conformément aux principes généraux énoncés dans cette Convention.

ART. 9. – Les Hautes Puissances contractantes sont convenues de communiquer la présente Convention aux gouvernements qui n'ont pu envoyer des plénipotentiaires à la Conférence internationale de Genève, en les invitant à y accéder; le protocole est à cet effet laissé ouvert.

ART. 10. – La présente Convention sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées à Berne, dans l'espace de quatre mois, ou plus tôt si faire se

peut. En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Genève, le vingt-deuxième jour du mois d'août de l'an mil huit cent soixante-quatre

LITERATURA

- Dinan A. /2009/: *Sećanje na Solferino*, prevod, Beograd.
- Green L. C. /1993/: *The Contemporary Law of Armed Conflict*, Manchester.
- Howard L. S. /1979/: Documents on Prisoners of War, Naval War College, *International Law Studies*, Vol. 60, Newport.
- Kalshoven F. /1991/: *Constraints on the Waging of War*, Geneva.
- Luj Le Fir /1934/: *Međunarodno javno pravo*, prevod, Beograd.
- Marković St. M. /1906/: Ženevska konvencija, Beograd, *Arhiv za pravne i društvene nauke*, broj 6.
- Oppenheim L. M. /1960/: *International Law a Treatise* Volume II Disputes War and Neutrality, London, New York, Toronto.
- Vučinić Z. /2006/: *Međunarodno ratno i humanitarno pravo*, Beograd.
- Yves S. /1986/: *Penal Aspects of International Humanitarian Law, International Criminal Law*, Volume I, Crimes, New York.
- Droit International Humanitaire-Traite & texts* /1960/: International Committee of the Red Cross, Geneva.
- Međunarodne Konvencije o ratnom pravu i sigurnosti* /1979/: Zagreb.
- Pregled međunarodnih ugovora i drugih akata od međunarodno-pravnog značaja za Srbiju od 1800. do 1918. Godine* /1953/: Beograd
- Zbornik Zakona i uredaba izdanih u Knjažestvu Srbiji od 5. avgusta 1877. do 12. juna 1878. godine* /1878/: broj 32, Beograd.

Jelena Đ. Lopičić-Jančić

Academy of Diplomacy and Security

CONVENTION FOR THE AMELIORATION OF THE CONDITION OF THE WOUNDED IN ARMIES IN THE FIELD, GENEVA, 22nd AUGUST 1864

SUMMARY

Geneva Convention for Amelioration of the Condition of the Wounded in Armies in the Field, from August 22nd 1864 is considered as the first major international instrument of military law, which protects wounded and sick. The Convention consists of 10 Articles.

Origin of this Geneva Convention is related to the International Red Cross in Geneva, as well as its founder Swiss writer J. Henry Dunant. On June 24th, 1859,

Dunant found himself in Northern Italy and witnessed the Battle of Solferino. Dunant immediately began organizing local inhabitants to carry the wounded from the battlefield. They were taken to local churches where local doctors and their assistants and nurses helped relieve their suffering and this was the idea for writing this Convention.

After this battlefield, Henry Dunant decided to write a book about his experiences in Solferino. The name of this book is *A Memory of Solferino* (1862) and his intention was to promote humanization of war, protection of sick and wounded combatants, making and adopting of convention about protection of wounded and sick combatants which would be signed between the countries.

The Convention had a powerful influence in the entire world. It is considered that this Convention was the base for later Convention Relative to the Treatment of Prisoners of War from 1929 and Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armies in the Field from 1929, and later Four Geneva Convention of 1949 and their Additional Protocols I and II from 1977.

In our literature this Convention from 1864 is only summarily treated, and unjustly forgotten. The original text of the Convention was published on French language. In our legal literature the French version of this Convention was never published and it is the first time it is published integrally on French and Serbian Language.

Serbia signed this Convention on March 24th 1876, and very shortly it was accepted in the Serbia legal system.

This international convention regulated the status and legal protection of wounded or sick combats. In the very short period of time many countries signed this Convention from 1864, but unfortunately it was breached very soon in the wars during the end of nineteenth Century, as well as on the beginning of the twentieth Century, especially during the Great War, that is, First World War started in 1914 and grave breaches of this Convention occurred.

This paper gives a presentation, legal aspects and analysis of the Geneva Convention for Amelioration of the Condition of the Wounded in Armies in the Field, from August 22nd 1864.

Key words: Geneva Convention for Amelioration of the Condition of the Wounded in Armies in the Field, J. Henry Dunant, International Red Cross, wounded and sick.